

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola Lovosice

Karla Maličkého 2, 410 02 Lovosice

Identifikátor: 600 081 869

Zřizovatel: Město Lovosice, Školní 2 – 4, 410 02 Lovosice

Školský úřad Litoměřice, Na Valech 525, 412 91 Litoměřice

Termín konání orientační inspekce: 13. - 15. listopadu 2000

Čj.	083 409/00-4017
Signatura	of2ku109

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola (dále ZUŠ) Lovosice byla založena v roce 1949. Od 1. ledna 1996 pracuje jako příspěvková organizace s právní subjektivitou. Poslední zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení bylo vydáno Školským úřadem (ŠÚ) v Litoměřicích dne 20. 9. 2000 pod čj. 24/2000. V době konání inspekce navštěvovalo školu celkem 407 žáků přípravného studia, prvního a druhého stupně základního studia a studia pro dospělé, ze spádové oblasti Lovosic. Výuku zajišťovalo 15 učitelů, z toho 3 externí. Výuka probíhá kromě hlavní budovy ještě na dalších třech odloučených pracovištích v Lovosicích a na pobočce v Třebenicích.

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Na ZUŠ Lovosice je zřízen obor hudební (HO) a výtvarný (VO). V HO je vzdělávání organizováno formou individuálního, skupinového i kolektivního vyučování. Individuálně nebo ve skupinách je vyučováno hře na klavír, housle, zobcovou flétnu, dechové nástroje dřevěné i žesťové, kytaru, akordeon, elektronické klávesové nástroje a pěvecké hlasové výchově. Žáci mohou uplatnit získané dovednosti v různých formách souborové hry a zpěvu.

Obsah vzdělávání VO vychází ze Vzdělávacího programu výtvarného oboru základních uměleckých škol, který byl schválen MŠMT ČR dne 26. dubna 2000 pod čj. 15 865/2000-22 s platností od 1. září 2000 a postupuje podle alternativního přístupu č. 1. „Výtvarné vyjadřování v kresbě, malbě, grafice a modelování,, který využívá osobních zkušeností dětí při vnímání okolního světa a poté prostřednictvím výtvarného projevu rozvíjí jejich citlivost a tvořivost.

Ke dni 22. září 2000 bylo v HO zapsáno celkem 362 a ve VO 45 žáků.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hudební obor

V HO se vyučuje podle učebních plánů MŠMT ČR ze dne 26. června 1995 pod čj. 18.418/95 s účinností od 1. září 1995. V jednotlivých předmětech HO odpovídá časová dotace učebním plánům a členění učiva do jednotlivých ročníků schváleným učebním osnovám. Stanovené výukové cíle obsažené ve studijních plánech jsou diferencovány s přihlédnutím ke stupni nadání jednotlivých žáků. V přípravné hudební výchově (PHV) je část výuky organizována kolektivní hrou na přípravný hudební nástroj, což je podle názoru inspekce málo efektivní. Chybí však důsledná evidence docházky žáků do hudební nauky (HN).

Personální podmínky výuky jsou dobré, počet externích pracovníků je úměrný k celkovému počtu pracovníků školy a umožňuje vzhledem k jejich specializaci širší nabídku odborně vyučovaných předmětů. Z celkového podílu vyučovaných hodin tvoří výuka bez odborné nebo pedagogické způsobilosti 17 %. Tato skutečnost však nemá výraznější vliv na kvalitu výuky.

Současné prostorové podmínky nejsou zcela vyhovující. Umístění HO ve třech budovách značně omezuje mezipředmětové aktivity vyučujících a ztěžuje operativnost řízení. Samotné učebny z hlediska prostoru odpovídají účelu použití, na všech pracovištích ZUŠ jsou žáci vedeni k udržování čistoty a pořádku. Snahou všech pracovníků školy je vytvářet pro žáky HO

esteticky podnětné prostředí. Škola má pro pořádání interních akcí k dispozici menší sál (kapacita cca 40 míst), který je zároveň používán k výuce HN. Podle zaměření jednotlivých koncertů jsou využívány i další prostory ve městě (sál Bratrské jednoty baptistů, KS Lovoš a kostel sv. Václava). Učební pomůcky jsou v rámci finančních možností školy průběžně obnovovány a doplňovány. Údržba klavírů včetně jejich ladění je prováděna pravidelně. HO je vybaven i potřebnou audio a videotechnikou. Vzhledem k rozsahu činnosti školních souborů má škola k dispozici potřebnou zvukovou techniku.

V rámci inspekce byly provedeny hospitace v individuální výuce u 15 žáků v předmětech hra na klavír, elektronické klávesové nástroje, kytaru (baskytaru), housle, flétnu příčnou, a ve skupinové a kolektivní výuce PHV, HN a komorní hře. Hospitace proběhly jak v hlavní budově ZUŠ, tak na odloučených pracovištích a v sále Bratrské jednoty baptistů. Většina učitelů vyučuje tradičními formami a ověřenými metodickými postupy. Prosazují se i netradiční postupy v souvislosti se zaměřením na různé soudobé hudební žánry. Organizace, formy a metody výuky byly ze strany vyučujících dostatečně promyšlené a odpovídaly výukovým cílům. Vysvětlování technických a výrazových problémů žákům bylo jasné a srozumitelné. Používání odborné terminologie – zejména v HN je třeba více přizpůsobovat věku a znalostem žáků. Náročnější části skladeb, které vyžadují pečlivější a intenzivnější domácí přípravu, byly v rámci výuky s odpovídající důsledností procvičeny. Při výběru přednesových skladeb bylo přihlíženo k dosažené technické úrovni, interpretační vyspělosti a žánrové orientaci žáků. Všichni učitelé se v maximální míře snažili o efektivní využití vyučovacího času.

V motivaci žáků je kladen důraz především na samotný vyučovací proces, na vytváření vztahu k hudbě a k rozšiřování celkového kulturního rozhledu. V individuální výuce dbají učitelé na motivování žáků i formou vlastních ukázek hry na nástroj, zejména při procvičování nových, technicky náročných pasáží. Učitelé využívají všech nabízených možností k veřejnému vystupování žáků a to jak sólově, tak v rámci souborové a orchestrální hry. Jednotlivé části výukových lekcí jsou hodnoceny bezprostředně ústně, většina vyučujících využívá průběžného hodnocení známkou v žákovském sešitě. Komisionální (postupové a závěrečné) zkoušky jsou realizovány pravidelně a jejich obsahová náplň respektuje požadavky platných učebních osnov. Hodnocení zohledňuje kvalitu domácí přípravy, schopnost aplikace získaných znalostí i dovedností, aktivitu při vyučování, četnost veřejných vystoupení apod. Předepsaná třídní dokumentace poskytuje dostatek relevantních informací o náročnosti, rozsahu a výsledcích výuky. Dlouhodobé výsledky výuky, které byly hodnoceny podle předložené dokumentace, výroční zprávy školy a zejména na základě přímého sledování výkonů jednotlivých žáků a souborů v soutěžích i např. při přípravě koncertu ZUŠ v době inspekce jsou nadprůměrné. Žákům, kteří projevují zájem o profesní vzdělávání ve vyšších typech škol uměleckého nebo pedagogického zaměření, je s dostatečným předstihem věnována individuální péče včetně konzultací na konzervatořích. Obsahová náplň jejich vzdělávací činnosti v praktických i teoretických předmětech vychází z požadavků talentových zkoušek vybrané školy.

Výuka ve sledovaných odděleních hudebního oboru je organizována v souladu s učebními plány. Obsahová náplň učebních osnov je respektována a naplňována. Ve vyučovacím procesu jsou v rovnováze individuální formy vyučování, které vedou žáky k získání potřebných znalostí a technických dovedností ve hře na sólový nástroj, i kolektivní a skupinové formy výuky, které umožňují širší využití získaných dovedností žáků. Rezervy jsou v organizaci a metodice výuky hudební nauky a přípravné hudební výchovy. Velmi dobře lze hodnotit volbu přednesového repertoáru v návaznosti na dosaženou technickou úroveň hry, vzájemnou komunikaci pedagogů a žáků. Inspekce kladně hodnotí četnost a náročnost mimoškolních aktivit hudebního oboru a zejména dosahované výsledky v celostátních soutěžích.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem inspekce hodnotí úroveň vzdělávání v hudebním oboru je velmi dobrou, s výraznou převahou pozitiv.

Výtvarný obor

Obsah i organizaci vzdělávání oboru určuje Vzdělávací program výtvarného oboru základních uměleckých škol. Vyučující má zpracován tematický plán prvního stupně základního studia, plán druhého stupně neuvádí konkrétní výukové cíle a plán rozšířeného vyučování nebyl inspekci předložen.

Základem organizace vzdělávání je kolektivní vyučování, které vychází z individuálního vedení žáka ve skupině. Podle předložené dokumentace bylo ve VO vyučováno v pěti smíšených třídách přípravného, prvního a druhého stupně základního studia a v jedné třídě rozšířeného vyučování. V třídních knihách zapsané počty žáků jsou na dolní povolené hranici (tj. devět žáků). Vzhledem ke stále se zhoršující dopravní obslužnosti je věkové složení jednotlivých skupin velmi široké (žáci věkově odpovídající učebnímu programu přípravné výtvarné výchovy, prvního i druhého stupně základního studia). Individuální vedení, cílený rozvoj výtvarného citění a tvořivého myšlení jsou omezovány širokým věkovým rozsahem žáků třídy a dále uvedenými nedostatečnými prostorovými podmínkami.

VO vede jedna odborně i pedagogicky způsobilá učitelka. Vlastní vzdělávání probíhá ve specializované učebně se sklápěcími stoly, která byla rozšířena propojením s přilehlou místností. Jsou zde také archivovány výtvarné práce, skladován materiál a při vyučování předmětu plastické a prostorové vyjadřování je využíván hrdličský kruh i keramická pec. Pro výuku v rozšířeném vyučování chybí potřebný odstup od sledovaného reálu. I přes maximální využívání výzdoby učebny žakovskými pracemi celkově prostředí působí stísněně. Při vyučování používají žáci většinou školní učební pomůcky.

Kvalita vzdělávání oboru byla hodnocena na základě dvou hospitací v tříhodinových lekcích a prohlídkou archivovaných výtvarných prací. Na začátku hospitovaných hodin vyučující motivovala žáky prostřednictvím přírodnin (listy, houby atd.). Snažila se vytvořit dostatečný prostor pro vlastní vnímání i pro následné zobrazení. V jedné skupině žáci kresebně řešili kompozici do čtvercového formátu se záměrem pozdější realizace v grafické technice - linoryt. Zadáním ve druhé skupině byla experimentace s otisky (listy a vytvarovaná bramborová tiskátka). Vyučování charakterizovala vstřícná atmosféra, v průběhu hodin měli žáci dostatečný prostor pro uplatnění osobitých výtvarných výpovědí. Učitelka průběžně sledovala rozvoj dovedností při používání vyjadřovacích prostředků. Podaný výkon žáků byl přiměřený a odpovídal konkrétnímu věku jedince, individuálním dispozicím i různým výtvarným zkušenostem. Výtvarné práce nebyly ve sledovaných lekcích dokončeny a bude na nich pokračováno v následujících hodinách. Celková efektivita vyučování však byla v jedné třídě snížena nekázní žáků na začátku vyučovací lekce.

Stanovené výchovně-vzdělávací cíle byly ve sledovaných vyučovacích jednotkách splněny.

Kvalitu vzdělávání VO hodnotí inspekce jako průměrnou.

Celkové hodnocení kvality vzdělávání

S přihlédnutím k dlouhodobě dosahovaným výsledkům HO v celostátních soutěžích a přípravě žáků k dalšímu profesnímu studiu, hodnotí ČŠI celkovou úroveň vzdělávání na ZUŠ jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Plánování rozvoje vychází především ze snahy o udržení vysoké kvality výsledků v soutěžích HO ZUŠ, z potřeby zlepšení úrovně prezentace školy směrem k veřejnosti (zvláště ve VO) a z řešení nedostačujících prostorových podmínek. Roční plán práce je výčtem jednotlivých akcí (včetně termínů konání pedagogických porad), byl prokonzultován s pedagogy a je průběžně aktualizován. Plánování výchovně-vzdělávacího procesu vychází z písemně rozpracovaných učebních osnov vyučovaných oborů. Kvalita plánování výuky je však u jednotlivých vyučujících různá – například v individuálních plánech HO je uveden pouze formální výčet notového materiálu.

Ve škole jsou vyučovány obory v souladu se zařazením do sítě škol a vyučování probíhá podle učebních plánů vydaných MŠMT ČR. Nabídka individuální volby vzdělávacích aktivit vychází především z možností školy.

Výchovně-vzdělávací proces probíhá v souladu se schválenými učebními dokumenty. Plánování je funkční. Stanovené cíle i systém prostředků jsou reálné. Tato oblast řízení je na průměrné úrovni.

Organizování

ZUŠ je školou s právní subjektivitou a hospodaří jako příspěvková organizace. Organizaci vzdělávání a provozu školy na příslušný školní rok stanoví roční plán, školní řád a rozvrhy hodin vyučovaných oborů. Organizační struktura vychází především z osobního kontaktu ředitele s ostatními vyučujícími. Delegování příslušných kompetencí na jednotlivé pracovníky je průběžně analyzováno a podle potřeby aktualizováno. Poradní orgány tvoří pedagogická a umělecká rada. Ředitel je také členem oblastní umělecké rady, má proto možnost přímo prokonzultovat případné problémy. ČŠI shledala ve vedení třídní dokumentace formální nedostatky, které byly v průběhu inspekce odstraněny.

Tok informací uvnitř školy je ucelený, vždy s výhledem na nadcházející období. Vychází z osobního jednání (např. při poradách) s průběžným využíváním informačních nástěnných tabulí. Důvěrné informace o žácích i o zaměstnancích jsou řádně zabezpečeny.

Vztah školy k rodičům charakterizuje vstřícnost a dobrá vzájemná informovanost. Rodiče spolupracují přímo s příslušnými vyučujícími, kteří průběžně podávají informace o výsledcích výchovně-vzdělávacího procesu prostřednictvím žákovských sešitů.

ZUŠ má ustanovenu Radu školy, spolupráce je však dosti formální (např. Výroční zpráva za školní rok 1999/2000 nebyla v době inspekce projednávána).

Celkově je informační systém dostatečný a existují v něm zpětné vazby.

Škola se často prezentuje na veřejnosti, pořádá koncerty, příležitostná vystoupení, výstavy, pravidelně se zúčastňuje soutěží ZUŠ.

Organizační struktura školy je funkční a organizace vyučování žáků odpovídá obecně platným právním předpisům, předepsaná dokumentace je však vedena s menší pečlivostí. Inspekce hodnotí tuto oblast řízení jako průměrnou.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení výchovně-vzdělávacího procesu je zaměřeno na průběžné vytváření potřebných podmínek k řádnému plnění pedagogické práce.

Složení pedagogického sboru je stabilní a z hlediska odborné i pedagogické způsobilosti vyhovující, umožňuje dlouhodobě plnit cíle vzdělávacího programu. Začínající učitelé v současné době ve škole nepracují. Další vzdělávání učitelů obou oborů probíhá na základě jejich individuálních aktivit.

Ve vnitřním platovém řádu jsou písemně vypracovaná kritéria hodnocení pracovníků. Ředitel projednává a hodnotí práci každého učitele především podle výsledků pedagogické činnosti. Ve škole je vytvářena atmosféra důvěry a spolupráce.

Řízení pracovníků školy je ze strany vedení funkční a navazuje na oblast plánování a kontroly.

Na základě uvedených skutečností jsou systém, rozsah a efektivnost vedení i motivování pracovníků na průměrné úrovni.

Kontrolní mechanismy

Podrobně zpracovaný plán kontroly průběhu výchovně-vzdělávací činnosti uvádí mimo jiné také rozvržení hospitační činnosti pedagogických pracovníků i na konzervatoři v Teplicích. Jeho součástí jsou také jednotné kontrolní listy, sloužící vedení jako hospitační záznamy. Veřejné i interní koncerty, výstavy a různá vystoupení ukazují výsledky vzdělávání žáků školy.

Provoz je kontrolován průběžně, audit o hospodaření školy je vyhotoven pro Městský úřad v Lovosicích jednou ročně.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou na průměrné úrovni.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční a plánovací činnosti vycházejí ze specifiky školy, zvolená organizační struktura umožňuje účinné řízení. Systém vedení a monitorování pracovníků je funkční, závažné nedostatky nebyly v oblasti řízení zjištěny.

Organizace výuky odpovídá obecně platným předpisům. Celkově je řízení školy na průměrné úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (ŠÚ Litoměřice čj. 24/2000),
- třídní knihy pro skupinové vyučování,
- třídní knihy pro individuální vyučování – hudební obor,
- kmenové výkazy individuálně vyučovaných žáků,
- katalogy o průběhu studia – hudební obor,
- katalogy o průběhu studia – výtvarný obor,
- katalog nastudovaných skladeb,
- protokoly o přijímání žáků a komisionálních zkouškách,

- rozvrh hodin podle žáků a vyučovaných předmětů,
- zápisy z pedagogických rad,
- výroční zpráva za školní rok 1999/2000,
- doklady o odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících,
- inspekční zpráva z orientační inspekce (čj. 0-08-04-9697-197/97),
- hospitační záznamy inspektorů,
- archiv výtvarných prací žáků.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Výrazně nadprůměrné výsledky výchovně-vzdělávací práce hudebního oboru,
- poměrně vysoký podíl výuky s odbornou i pedagogickou způsobilostí vyučujících (83%),
- stabilizovaný pedagogický sbor,
- podrobně rozpracovaný plán kontrolní činnosti.

Negativa:

- Vzdělávání žáků VO probíhá ve stísněných prostorových podmínkách,
- roztržitost výuky HO v několika odloučených pracovištích nevytváří dobré podmínky pro mezipředmětové vztahy a organizaci vyučování,
- nedůsledná evidence docházky do HN.

Doporučení řediteli školy:

- Vést přesnou evidenci docházky žáků do hudební nauky,
- zefektivnit výuku PHV volbou učebního plánu č.1 A nebo B,
- zvýšit důslednost při kontrole třídní dokumentace učitelů,
- ve spolupráci se zřizovatelem usilovat o zlepšení prostorových podmínek pro práci ZUŠ.

Od předchozí orientační inspekce ČŠI zaznamenala částečný posun v organizaci výuky, která nyní splňuje požadavky stanovené Vyhláškou MŠMT ČR 292/1991 o ZUŠ a osnovami při provádění komisionálních zkoušek.

Na základě sledovaných jevů a zjištěných skutečností škola plní svou funkci v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem a je v oblasti kvality vzdělávání hodnocena zejména díky výsledkům HO jako velmi dobrá, v oblasti kvality řízení je průměrná.

Celkově ČŠI hodnotí pozitiva a negativa v úrovni kvality výchovně-vzdělávacího procesu a řízení ZUŠ jako vyrovnaná.

V průběhu orientační inspekce nebylo zjištěno neúčelné a neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jan Svoboda	v. r.
Členové týmu	PaedDr. Jana Langerová	v. r.

V Jablonci nad Nisou dne 4. prosince 2000.

Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. prosince 2000

Razítko

Ředitel základní umělecké školy	Podpis
Mgr. Jiří Lhotský	v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-12-20	083 426/00-4017
Zřizovatel	2000-12-20	083 425/00-4017
Rada školy	2000-12-20	083 427/00-4017

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. Jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány